

לול ביתי אצלך בחצר

חוויה אורגנית מעשירה

לולי חופש

לול ביתי אצלך בחצר

חוברת הדרכה

שמי איתי מגידו, ואני ממושב ינוב שבשרון הצפוני. התחלתי לעסוק בגידול תרנגולות כתחביב בשנת 2009, בחצר המשק שלנו במושב.

למה דווקא תרנגולות, אתם שואלים?
לפחות בהתחלה, התשובה הייתה "בעיקר נוסטלגיה". כילד שגדל במושב, אני זוכר איך כמעט בכל חצר הסתובבו תרנגולות או שתיים ותרמו לאווירת המושב הפסטורלית של פעם שכיום כבר כמעט ואינה קיימת.

כמו שאמרתי, התחלתי בגלל הנוסטלגיה, אך ככל שעבר הזמן והלהקה הפרטית שלי הלכה וגדלה, כך הלכו וגדלו גם הסקרנות והעניין שעוררו בי העופות המרתקים הללו. מעבר לכך, שמחתי לגלות את הסיפוק וההנאה שבצריכת ביצים טריות, היישר מהלול הפרטי שלי, במקום לקנות מארז מוכן של ביצים מהסופרמרקט.

חשוב לי לציין, כי בתחילת דרכי לא היה לי ידע מוקדם כלל וכלל בנושא גידול התרנגולות כחיית מחמד, ואת כל המידע שצברתי - צברתי "תוך כדי תנועה" ובאופן עצמאי, ללא הדרכה חיצונית וללא מקורות המידע הנרחבים הזמינים כיום.

כאמור, מדריך זה נכתב מניסיוני האישי בגידול תרנגולות, במטרה לסייע ולהקל על המעוניינים לגדל תרנגולות חופש בחצר הפרטית.

מטרת המדריך הינה לספק ידע מוקדם ובסיסי על התרנגולות, לענות לשאלות שכיחות בנושא בהן אני נתקל לעיתים תכופות ולשפוך אור על כל הקשור בגידול תרנגולות בחצר הבית.

למרות ניסיוני להקיף מגוון נושאים רחב ככל האפשר במסגרת המדריך, ייתכן מאוד ובתחילת דרככם כמגדלי תרנגולות חובבים תיתקלו בשאלות נוספות אשר לא בהכרח קיבלו בו מענה. במקרה כזה, אשמח אם תפנו אלי בכל שאלה או בקשה ואשמח לעזור, בטלפון או באמצעות דואר אלקטרוני:

טלפון: 09-8988560 נייד: 050-5391670 אימייל: info@lulim.co.il

אני מאחל לכם הרבה הצלחה כמגדלי תרנגולות, ובטוח שתפיקו תועלת והנאה רבה מגידול בעלי חיים נפלאים אלה.

איתי מגידו

תוכן עיניינים

הכירו את התרנגולת	4	עמוד
הלול הביתי	5	עמוד
מיקום הלול בחצר	6	עמוד
ניקיון, טיפול ואחזקה	7	עמוד
איכלוס התרנגולת בלול	8	עמוד
האכלת התרנגולת	10	עמוד
הטלה וביצים	12	עמוד
שאלות נפוצות	13	עמוד
הדגמים שלנו	15	עמוד

הכירו את התרנגולת

באופן כללי:

שמו המדעי של התרנגול שאנו מכירים הוא "תרנגול הבית". (*Gallus gallus domesticus*) תרנגול הבית הוא למעשה עוף אשר בוית ע"י בני האדם לצורך הפקת בשר וביצים, וכמו כן כחיית מחמד.

התרנגול בוית לראשונה בשנת 3000 לפנה"ס. בעקבות תהליך הביות שינה התרנגול את תכונותיו, העלה במשקלו ובגודלו, איבד את כושר התעופה שלו ועבר מקינון על עצים לקינון על הקרקע. (מתוך אתר "ויקיפדיה")

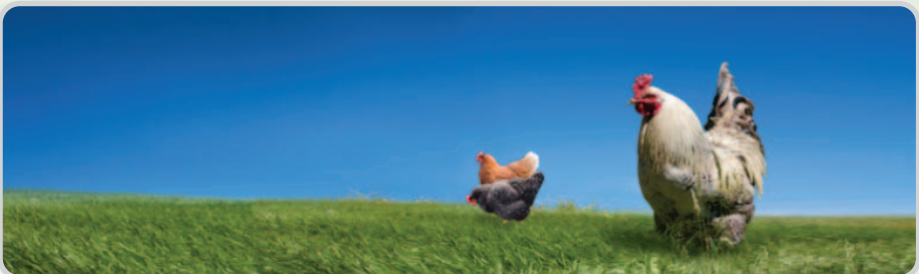
מאפיינים פיזיים:

גודלו של התרנגול הזכר הוא כ-40 ס"מ. רגליו חסונות ומצוידות במעין דורבן, אשר משמש את התרנגול בהתמודדות על ראשות הלהקה מול תרנגולים זכרים אחרים וכן בהגנה מפני אימים שונים.

לראשו של התרנגול כרבולת אדומה גדולה ובולטת. זנבו של התרנגול צבעוני, גדול ומרהיב. מאפיין נוסף של התרנגול - הקריאה המפורסמת והמרשימה בשעות הבוקר ולעיתים גם במהלך שעות היום.

התרנגולת הנקבה קטנה באופן משמעותי מהתרנגול הזכר. רגליה קצרות ודקות יותר, ועל ראשה כרבולת קטנה וצנועה.

בניגוד לדעה הרווחת, התרנגולות הנקבות אינן מקרקרות בקול רם בדרך כלל, אלא במקרים בהם הן נמצאות במצבי לחץ קיצוני או כאשר אפרוחיהן בסכנה.

הלול הביתי

סקירה כללית – מבנה הלול הביתי

הלולים הביתיים של לולי חופש בנויים בשתי קומות:

הקומה הראשונה, קומת הקרקע, משמשת את התרנגולות כמעין חצר פנימית מוגנת לשהייה במהלך שעות היום. בקומה זו יש למקם את כלי האוכל והמים. הקומה השנייה משמשת את התרנגולות בשני אופנים: ראשית, היא מאפשרת לינה בטוחה במהלך שעות הלילה. בנוסף, ממקם בקומה זו תא ההטלה הייעודי. ככלל, תרנגולות מעדיפות להטיל את ביציהן במקום מבודד ונסתר ככל האפשר, ותא ההטלה מספק להן תנאים אלה.

תא ההטלה הינו בעל מכסה חיצוני מתרומם המאפשר גישה קלה ומהירה לאיסוף הביצים לאחר ההטלה, ללא צורך להיכנס אל תוך הלול עצמו. תחתית הקומה השנייה תוכננה כמגירה נשלפת, המקלה על תהליך הניקיון התקופתי של הלול.

- 1 איזור ההטלה
- 2 מכסה מתרומם לאיסוף הביצים
- 3 מגירה נשלפת לניקיון
- 4 דלת חצר הלול
- 5 דלת תא הלינה
- 6 ידית לסגירת תא הלינה

מיקום הלול בחצר

רצוי למקם את הלול באזור מוצל או מוצל חלקית, וזאת מאחר ובימי הקיץ התרנגולות עלולות לסבול ממוזג האוויר החם.

חשוב מאוד למקם את הלול על שטח אדמה סופג או על הדשא.

לא מומלץ למקם את הלול על שטח מרוצף מכל סוג שהוא, וזאת מהסיבות הבאות: –התרנגולות נוהגות לנבור ולחטט באדמה במטרה למצוא זרעים וחרקים שונים, אשר מעשירים ומגוונים את תפריט התזונה שלהן.

משטחים מרוצפים אינם בעלי כושר ספיגה. כאשר התרנגולות עושות את צרכיהן, חשוב שהלשלשת תוכל להיספג באדמה בכדי שלא תעלה ריחות לא נעימים.

ניקיון, טיפול ואחזקה

ניקיון הקומה העליונה

ניקיון הקומה העליונה מתבצע בפשטות על ידי משיכה של המגירה הנשלפת. את המגירה ממלאים בנסורת, שתפקידה להוות מצע סופג כלשלת התרנגולות.

אחת לשבועיים יש להוציא את המגירה הנשלפת החוצה,

לרוקן מהנסורת המשומשת ולהחליף במצע נסורת חדשה. בנסורת המשומשת ניתן להשתמש כזבל אורגני לצרוגות הירקות והפרחים.

ניקיון

תא ההטלה

את תא ההטלה יש לרפד בנייר גרוס או במצע קש. לאחר זמן מסוים מצע זה מתלכלך ומאבד מנפחו. המלצתנו היא להחליף את מצע ההטלה אחת לחודש, לכל הפחות. אפשרות נוספת היא לרפד את תא ההטלה בדשא סינטטי אותו קל יותר לנקות.

ניקיון חצר הלול:

חצר הלול כמעט ואינה דורשת ניקיון. עם זאת, רצוי לגרוף מדי שלושה חודשים שאריות חומרים שלא נספגו בקרקע או קליפות ירק שלא נאכלו ע"י התרנגולות.

איכלוס התרנגולות בלול

ההיכרות הראשונית

לאחר סיום הרכבת הלול, הגיע הזמן "להציג אותו" בפני התרנגולות. בפעם הראשונה בה נכניס את התרנגולות לשטח הלול, נעשה זאת דרך דלת הקומה השנייה דווקא (קומת הלינה וההטלה), ולא דרך חצר הלול שבקומת הקרקע. מטרת פעולה זו הינה להכיר לתרנגולות את הקומה העליונה של הלול, בה הן מתמקמות ללינה מוגנת במהלך שעות הלילה או להטלה במהלך היום.

שימו לב!

לא בכל המקרים מסגלות התרנגולות לעצמן באופן מיידי את הרגלי הלינה וההטלה בקומה העליונה של הלול. לעתים, למרות שהכנסנו את התרנגולות דרך דלת הקומה העליונה, הן יעדיפו להתמקם ללינה דווקא בחצר הלול. במקרים כאלה, יש להעלות את התרנגולות אל הקומה העליונה בצורה יזומה, מדי ערב, עד שהתרנגולות יתרגלו לעשות בה שימוש. תהליך זה עשוי להימשך מספר ימים ועד כשבוע.

תקופת ההסתגלות

הלול הביתי מהווה עבור התרנגולות מחסה ומקום בטוח לשנת לילה ולהטלה. עם זאת, מכיוון שאינו מהווה מחסה המוכר להן, יש לנקוט במספר פעולות על מנת להרגיל אותן אליו. במהלך השבועיים הראשונים יש לשמור את התרנגולות בתוך חצר הלול במהלך שעות היום, במקום לשחררן אל החצר הפתוחה. יש לעשות זאת בכדי להרגיל את התרנגולות ללול החדש שלהן, כאמור, וללמד אותן שזוהו מקומן. פעולה זו תגרום לתרנגולות לחזור אל הלול לשינה מדי ערב, בסופו של דבר. לאחר סיום השבועיים הראשונים, ניתן ואף רצוי לאפשר לתרנגולות לצאת מחצר הלול הסגורה ולטייל בצורה חופשית בחצר הבית. יש לדאוג שדלת הלול תישאר פתוחה, וזאת על מנת שהתרנגולות תוכלנה לחזור ולהטיל את הביצים בתא ההטלה שבקומה העליונה במהלך שעות היום.

לינת לילה - במהלך תקופת ההסתגלות ולאחריה

לאחר רדת החשכה, יש לסגור את דלת תא הלילה ואת דלת חצר הלול על מנת למנוע כניסת מכרסמים או טורפים שונים לשטח הלול.

האכלת התרנגולות

האכלת התרנגולות נעשית בשילוב של שני אופנים: האכלה בתערובת מזון עופות מוכנה והאכלה בשאריות מזון מהמטבח הביתי.

האכלה בתערובת

האכלת התרנגולות בתערובת מתבצעת באמצעות כלי האוכל הייעודי. בשלב ראשון, יש למלא את הכלי פעם ביום עד חצי הגובה. יש לשים לב כי כמות צריכת התערובת עשויה להשתנות, כתלות בזן התרנגולות, גילו, מספרן וכן כמות שאריות המזון הביתי שהן צורכות במקביל.

האכלה בשאריות מזון

האכלת התרנגולות בשאריות מזון מתבצעת בקערה השטוחה הייעודית אותה אנו מספקים ללקוחותינו. יש למלא את הכלי בשאריות המזון מהמטבח הביתי. ניתן להוציא לתרנגולות גם שאריות מזון מבושל ומתובל (אך לא יתר על המידה). התרנגולות יאכלו כמעט את כל סוגי השאריות. במהלך הזמן תוכלו ללמוד אילו מסוגי המזון חביבים יותר על התרנגולות ואילו פחות.

המשך...

מים

ניתן להשתמש בכל כלי שהוא על מנת לספק מי שתייה לתרנגולות. כלי המים הייעודי, הינו כלי חסכוני במיוחד הפועל על פי עיקרון הכלים השלובים, האוגר בתוכו מים נקיים ליומיים בממוצע. יתרון נוסף של כלי זה הינו בסיסו הרחב אשר אינו מאפשר לתרנגולות להפוך אותו ולשפוך את המים.

שימו לב!

בימי הקיץ יש להקפיד ולבדוק את כמות המים בכלי מדי יום, בשל האידוי הגבוה. במקרה הצורך, ניתן להעמיד כלי מים נוסף בשטח חצר הלול.

הטלה וביצים

כללי

התרנגולת מתחילה להטיל ביצים בגיל 6 חודשים, ועשויה להטיל גם 8 שנים ברציפות. התרנגולת מטילה ביצה אחת בממוצע כל 30 שעות לערך. למעשה, לול ביתי המכיל 5 תרנגולות יפיק בממוצע 4 ביצים ליום.

קצב ההטלה יכול להשתנות בהתאם לתזונה, המצב הבריאותי או שינויים כלליים באורח החיים של התרנגולת. קצב ההטלה מושפע גם מעונות השנה: עונות האביב והקיץ הן העונות בהן התרנגולות מטילות בקצב אחיד ועקבי, ואילו בסתיו ובחורף מורגשת ירידה בקצב ההטלה ובעקביות ההטלות.

גודל הביצה וצבע הקליפה תלוי בזן התרנגולת. צבע החלמון עשוי להשתנות בהתאם לתזונת התרנגולת, מצהוב בהיר ועד צהוב כהה (כמעט כתום).

שימו לב!

רבים חושבים כי התרנגולות זקוקות לנוכחות של תרנגול זכר על מנת להטיל ביצים, אך מדובר בטעות נפוצה. התרנגולות מטילות את ביציהן בכל מקרה – עם או בלי נוכחות של תרנגול זכר בסביבתן.

זמני ההטלה

את הביצים תמצאו בתא ההטלה בכל שעות היום. התרנגולות לא מטילות בשעות קבועות, ולכן כדאי לפתוח את מכסה תא ההטלה ולבדוק אפילו מספר פעמים ביום. במידה ומצאתם ביצה טרייה בתא ההטלה, יש לאסוף אותה מיד.

הטיפול בביצים לאחר האיסוף

לאחר שהוצאתם את הביצים מהלול, אין לשטוף אותן במים וסבון. קליפת הביצה "נושמת", ולכן אם תשטפו את הביצים במים וסבון קיים סיכוי סביר לספיגת חומרים בלתי רצויים אל תוך הביצה. במידה והביצים מלוכלכות מעט, אנו ממליצים לנגב אותן בנייר סופג יבש ולהכניסן ישירות אל המקרר. רצוי להכניס את הביצים למקרר בסדר מסוים שיעזור לכם לזהות את הביצים לפי סדר האיסוף והטריות. עדיף שלא לסמן את הביצים או לכתוב עליהן באמצעות עטי סימון או טושים למיניהם.

שאלות נפוצות

יש לי חתולים בחצר, האם ניתן לגדל תרנגולות ללא חשש?

תשובה: חתולים אינם מהווים איום לתרנגולות הבוגרות, הם אפילו די אדישים אליהן. עם זאת, במידה ותבחרו לגדל אפרוחים, יש לשמור עליהם בתוך חצר הלול הסגורה עד גיל 4 חודשים לפחות.

מה עושים לגבי הריח של התרנגולות?

תשובה: לכולנו יצא לעבור ליד לול תעשייתי ולעקם את הפרצוף בגלל הריח הנוראי, אך צריך לזכור שלולים תעשייתיים עשויים להכיל לעיתים גם עשרות אלפי תרנגולות. יש להתייחס לעניין בפרופורציות הראויות, מכיוון שכאשר מדובר בתרנגולות בודדות ניתן בקלות לשלוט בניקיון הלול ולמנוע את הריחות כמעט לחלוטין. בנוסף, חשוב מאוד למקם את הלול ישירות על שטח אדמה סופג המסייע מאוד למניעת הריחות מהן אנו חוששים.

האם הלול מושך מזיקים?

תשובה: הלול והתרנגולות אינם מהווים מוקד משיכה למזיקים, כל עוד שומרים על ניקיון הלול בהתאם להמלצותינו וכפי שאנו מסבירים בהדרכה פרטנית ללקוחותינו. במקרה של הזנחת ניקיון הלול, עשויים להיווצר ריחות לא נעימים העלולים למשוך מזיקים אל קרבת הלול.

מה לגבי הרעש? זה לא מפריע לשכנים?

תשובה: התרנגולות הנקבות אינן מקימות רעש גדול, אלא רק במצבי מצוקה, כפי שהסברנו מוקדם יותר. ברוב הזמן מפיקות התרנגולות קולות קרקור נמוכים שאינם מהווים מטרד רעש בשום צורה, כך שסביר להניח שהשכנים אפילו לא ישימו לב ללול התרנגולות החדש שבחצר. את ה"קו-קו-ריקו" המפורסם קורא התרנגול הזכר בלבד, והבחירה אם להחזיק תרנגול זכר או לא תלויה רק בכם, בסופו של דבר.

המשך בעמוד הבא...

מה עושים בחורף? האם צריך לדאוג לחימום הלול או התרנגולות?

תשובה: התרנגולות מסוגלות להתמודד עם מזג אוויר קר (הרי גם באזורים מושלגים מגדלים תרנגולות). התרנגולות מצטופפות יחד במתחם המוגן שבקומה העליונה של הלול וכך הן מחממות אחת את השנייה.

מה אם תחלה אחת מן התרנגולות בלול שלי? איך אבחין בכך ואיך אוכל לטפל?

תשובה: בתרנגולת חולה ניתן להבחין בקלות רבה. תרנגולת חולה אינה פעילה, כמעט ואינה אוכלת ושותה, נראית נפוחה וחלשה ואינה מסתובבת בחצר הלול. בנוסף לכך, צבע הכרבותל מחווייר מעט. יש לבודד את התרנגולת החולה משאר התרנגולות ולקרוא לווטרינר כדי לתת טיפול מתאים.

מה לגבי טורפים כמו שועלים או נמיות? האם הלול בטוח בכדי להגן על התרנגולות מפניהם?

תשובה: הלול מתוכנן ומעוצב בהתאם להרגלי התרנגולות מצד אחד, ולפי הרגלי הטורפים מצד שני. הטורפים עשויים להגיע בעיקר בשעות הלילה ולנסות לחפור תחת הלול על מנת להיכנס פנימה ולטרוף את התרנגולות, ואילו התרנגולות רגילות לישון במקום הגבוה והמוגן ביותר שיוכלו למצוא. מסיבה זו דאגנו לתכנן את הלול בשתי קומות, כאשר קיימת דלת המפרידה בין חלקי הלול, החצר התחתונה והקומה העליונה. את הדלת ניתן לסגור בקלות וכך לשמור על התרנגולות מפני הטורפים גם בשעות הלילה.

לכל שאלה או בקשה תוכלו ליצור עמנו קשר, בטלפון או במייל.
במידת הצורך נשמח גם להגיע לבקר ולייעץ לכם בנושא.

טל' 09-8988560, נייד: 050-5391670 מייל: info@lulim.co.il

הדגמים שלנו

באתר האינטרנט שלנו תוכלו להתרשם מתמונות נוספות ופרוט מלא של הדגמים.

לולי חופש

לול ביתי אצלך בחצר

תוכלו להתרשם מאלבום לקוחות מרוצים בדף ה שלנו
טל' 09-8988560, נייד: 050-5391670

כתובת: מושב ינוב משק 68

בחרו את הלול המתאים לחצר שלכם: www.lulim.co.il